

بِسْمِ تَعَالَى

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دستورالعمل

کارآموزی دانشجویان
در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

معاونت آموزش

و قراقره بری اجرای آموزش

بهمن ماه ۹۷

مقدمه

نظر به ضرورت برنامه‌ریزی برای توسعه منابع انسانی مورد نیاز طرح‌های توسعه‌ای کشور و ارتقاء صلاحیت‌های فنی و حرفه‌ای و توانمندسازی دانشجویان برای ورود به عرصه فعالیت‌های اقتصادی پس از فراغت از تحصیل و در راستای دستیابی به اهداف ماده ۹ تصویب نامه شماره ۳۷۵۹۷ مورخ ۹۶/۳/۳۱ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و استناد به بند ۴ برنامه ششم توسعه و اجرای بند ۱۱ ماده ۲ تفاهم‌نامه همکاری فی- مابین سازمان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز در راستای بهره‌مندی دانشجویان از **گواهینامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای** در مسیر ارتقاء صلاحیت حرفه‌ای (موضوع قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی)، دستورالعمل «کارآموزی دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا دانشگاه آزاد اسلامی در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای» به شرح ذیل تنظیم شده است.

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

- **وزارت عتف:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- **دانشگاه:** دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی وابسته به وزارت عتف یا دانشگاه آزاد اسلامی.
- **سازمان:** سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
- **اداره کل:** اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان
- **مرکز:** مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای وابسته به اداره کل شامل کارگاه‌های آموزشی مجهز به تجهیزات و ماشین‌آلات ویژه، کلاس، آزمایشگاه، فضای اداری و امکانات جانبی است که بر اساس ضوابط و مقررات برای ارتقاء مهارت و تخصص شاغلان و یا ایجاد مهارت در افراد متقاضی کار فاقد مهارت و یا کم مهارت ایجاد شده است.
- **دانشجوی متقاضی:** دانشجوی مشغول به تحصیل در دانشگاه که متقاضی گذراندن واحد کارآموزی یا کارورزی تحصیلی خود در مرکز می‌باشد.
- **دانشجوی کارآموز:** دانشجوی پذیرش شده توسط مرکز برای طی واحدهای درسی کارآموزی یا کارورزی تحصیلی خود در یکی از کارگاه‌های مرکز.

- **کارگاه:** بخشی از فضای مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای که برای اجرای برنامه‌های مهارت‌آموزی تجهیز شده و کارآموزان در آنجا مهارت‌های لازم را بر اساس استانداردهای مصوب کسب می‌نمایند.
- **مربی:** فردی است که با احراز شرایط مربیگری و با بهره‌گیری از تجهیزات کارگاهی و فنآوری‌های روز، توانایی انتقال مهارت و دانش فنی به کارآموزان را بر اساس استانداردهای آموزشی داشته و قادر به انجام ارزشیابی‌های تدریجی و پایان دوره مطابق با استانداردهای آموزشی باشد.
- **استاندارد شغل:** مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در یک شغل را گویند.
- **استاندارد آموزش:** نقشه یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل را گویند.
- **صلاحیت:** نتیجه داوری و قضاوت و یا اعتبارسنجی شایستگی‌ها به صورت هدفمند با توجه به بازار کار می‌باشد.
- **گواهینامه:** مدرکی که به قبول شدگان نهایی آزمون‌های صلاحیت شغلی، بر اساس سطوح تعیین شده در طبقه‌بندی بین‌المللی مشاغل (ISCO-2008) اعطا می‌شود.
- **طرح کسب و کار دانش‌بنیان:** طرح کسب و کار، یک سند مکتوب است که روش اجرای ایده مورد نظر را از ابتدا تا انتها شرح داده و یک مطالعه جامع و مستند برای ارزیابی برنامه کسب و کار ارائه می‌دهد. دانش بنیان بودن طرح مبتنی بر تولید خلاقیت و ایجاد مدل‌های کسب و کاری که تا پیش از این وجود نداشته‌اند، می‌باشد.
- **سامانه ملی کارآموزی:** سامانه ویژه کارآموزی وزارت عتف به آدرس: <http://karamouz.irost.org>

ماده ۲: فرایند اجرای کارآموزی دانشجویان در مراکز

- ۱- ثبت نام، اعلام آمادگی و ثبت ظرفیت درخواست کارآموز در رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی توسط مرکز از طریق سامانه ملی کارآموزی.
- ۲- اعلام تمایل و درخواست دانشجوی متقاضی برای گذراندن واحد کارآموزی تحصیلی خود در یکی از کارگاههای مرکز از طریق سامانه ملی کارآموزی.
- ۳- بررسی شرایط و پذیرش اولیه دانشجوی متقاضی از طریق سامانه ملی کارآموزی و دعوت از وی به منظور بررسی سوابق و مدارک و انجام مصاحبه تخصصی توسط مرکز.
- ۴- پذیرش نهایی دانشجوی متقاضی و اخذ تعهدنامه لازم بر اساس پیوست این دستورالعمل توسط مرکز.

- ۵- صدور معرفینامه برای دانشجوی کارآموز توسط دانشگاه (از طریق سامانه ملی کارآموزی).
- ۶- معرفی دانشجوی کارآموز به مربی کارگاه توسط رئیس مرکز و شروع دوره کارآموزی.
- تبصره:** بنا به تشخیص مربی کارگاه، دانشجویان مستعد و علاقمند در صورت گذراندن ۱۲۰ واحد درسی می-توانند به عنوان **دستیار (کمک مربی)** در دوره کارآموزی فعالیت نمایند.
- ۷- انجام هماهنگی‌های لازم توسط دانشجوی کارآموز در راستای اعمال نظارت استاد درس مربوطه بر فرایند اجرای کارآموزی.
- ۸- ارائه گزارش کارآموزی پایان دوره توسط دانشجوی کارآموز.
- ۹- ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز توسط مرکز.
- ۱۰- اعلام پایان دوره کارآموزی دانشجوی کارآموز و نتایج ارزیابی پایان دوره وی به دانشگاه توسط مرکز.
- ۱۱- معرفی دانشجوی کارآموز به واحد آزمون (پایان دوره/ادواری) در صورت تمایل وی و صدور گواهینامه در صورت موفقیت در آزمون وفق ضوابط.
- ۱۲- برقراری زمینه مشارکت دانشگاه و یا شرکت‌های دانش بنیان برای انتقال تجارب موثر در تجاری سازی ایده ها و طرح های دانشجویی مرتبط با راه اندازی کسب و کار.

ماده ۳: ضوابط پذیرش دانشجوی کارآموز در مرکز

- ۱- اشتغال به تحصیل و مرتبط بودن رشته تحصیلی با عنوان کارگاه مورد درخواست.
- ۲- ارائه درخواست رسمی به رئیس مرکز مبنی بر انجام واحد کارآموزی در کارگاه و مرکز.
- ۳- ارائه معرفی نامه رسمی از سوی دانشگاه که در آن عنوان دقیق رشته تحصیلی و مشخصات تحصیلی و واحدهای درسی گذرانده شده در آن ذکر شده باشد.
- ۴- ثبت نام در سامانه پورتال جامع سازمان توسط دانشجوی متقاضی.
- ۵- ارائه اصل مدارک هویتی (شناسنامه، کارت ملی و کارت دانشجویی) به مرکز جهت تایید مستندات ثبت نامی.
- ۶- برخورداری از شرایط عمومی، اخلاقی و رفتاری مناسب.
- تبصره ۱:** تشخیص شرایط بندهای ۱ و ۵ این ماده به عهده مرکز می‌باشد.
- تبصره ۲:** ظرفیت پذیرش دانشجوی کارآموز برای هر کارگاه، توسط رئیس مرکز مشخص می‌شود.

ماده ۴: تعهدات دانشجوی کارآموز

- ۱- انجام خودآموزی در کنار مربی کارگاه در ارتباط با مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
- ۲- همکاری با مربی کارگاه در شناسایی مشاغل مرتبط، تهیه استانداردهای آموزشی مورد نیاز، طرح درس و به روزرسانی محتوای درسی.
- ۳- همکاری با مربی کارگاه در انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه.
- ۴- همکاری با مربی کارگاه در برنامه‌ریزی، اجراء و تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی.
- ۵- اهتمام به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و همچنین اخلاق حرفه‌ای در کارگاه.
- ۶- حضور تمام وقت و به موقع در کارگاه (وفق ضوابط دانشگاه و مرکز) و رعایت سقف ساعت مشخص شده در معرفینامه دانشگاه.
- ۷- شرکت در آزمون‌های پایان دوره کارآموزی در صورت تمایل.
- ۸- تنظیم گزارش کارآموزی در پایان دوره و ارائه آن به مرکز.
- ۹- انجام سایر امور مرتبط با کارگاه بر اساس نظر مربی و رعایت کامل ضوابط و مقررات انضباطی مرکز.

ماده ۵: تعهدات مرکز

- ۱- همکاری با دانشجوی کارآموز در فراگیری مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
  - ۲- بیمه مسئولیت مدنی نمودن دانشجوی کارآموز.
  - ۳- حمایت از دانشجوی کارآموز در نمونه‌سازی طرح‌های نوآورانه.
  - ۴- حمایت از دانشجوی کارآموز در تجاری‌سازی ایده‌ها و طرح‌های دانش‌بنیان و راه اندازی کسب و کار.
- تبصره:** حمایت مرکز از دانشجوی کارآموز در ارتباط با بندهای ۳ و ۴ این ماده، منوط به ارائه طرح توجیهی توسط دانشجوی کارآموز و تصویب آن در شورای معاونان اداره کل و تأمین اعتبار آن توسط اداره کل می‌باشد.
- ۵- کنترل ورود و خروج و حضور و غیاب دانشجوی کارآموز در مرکز.
  - ۶- هدایت دانشجوی کارآموز جهت بهره‌برداری از خدمات مشاوره شغلی در صورت تمایل وی.
  - ۷- اخذ آزمون پایان دوره یا ادواری از دانشجوی کارآموز و اعطای گواهینامه به وی در صورت قبولی در آزمون و یا صدور گواهی حضور در دوره (در صورت عدم تمایل دانشجوی کارآموز به شرکت در آزمون و اخذ گواهینامه).

۸- ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز بر اساس ضوابط این دستورالعمل و اعلام نتایج آن به دانشگاه و دانشجوی کارآموز.

ماده ۶: تعهدات مربی

- ۱- هدایت دانشجوی کارآموز در راستای دستیابی به منابع آموزشی و کسب مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
- ۲- هدایت دانشجوی کارآموز در تهیه طرح‌های کسب و کار و تجاری‌سازی ایده‌ها و طرح‌های دانش‌بنیان.
- ۳- هدایت دانشجوی کارآموز در نمونه‌سازی طرح‌های نوآورانه.
- ۴- بهره‌گیری از خدمات دانشجوی کارآموز در شناسایی مشاغل مرتبط، تهیه یا بروزرسانی استانداردهای آموزشی مورد نیاز کارگاه، تهیه طرح درس، بروز رسانی محتواهای درسی، انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه، برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی، تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی و سایر امور مرتبط با کارگاه.
- ۵- تنظیم برنامه فعالیت‌های دانشجوی کارآموز در کارگاه.
- ۶- کنترل و نظارت بر فعالیت‌های دانشجوی کارآموز.
- ۷- کنترل حضور و غیاب دانشجوی کارآموز در کارگاه.
- ۸- ارزیابی تخصصی پایان دوره دانشجوی کارآموز و اعلام نتایج آن به رئیس مرکز.
- ۹- معرفی دانشجوی کارآموز جهت شرکت در آزمون پایان دوره و یا ادواری در صورت تمایل وی.

ماده ۷: ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز

نمره ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز بر اساس مجموع نمرات حاصل از سطوح ارزیابی تخصصی و عمومی و نمره حاصل از گزارش کارآموزی پایان دوره تعیین می‌شود. ارزیابی تخصصی که ۷۹ درصد نمره ارزیابی کل را به خود اختصاص می‌دهد توسط مربی، ارزیابی عمومی با ۱۱ درصد نمره ارزیابی کل، توسط رییس مرکز و ارزیابی گزارش کارآموزی پایان دوره با ۱۰ درصد نمره ارزیابی کل، مشترکاً توسط مربی و رییس مرکز انجام می‌شود. شاخص‌های ارزیابی این سطوح و بارم بندی آنها به شرح زیر می‌باشد:

الف) ارزیابی تخصصی

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	میزان علاقه‌مندی به فراگیری فنون و مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای	۲	
۲	میزان تلاش برای خودآموزی و فراگیری مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای	۶	
۳	سطح فراگیری مهارت‌های در حال ارائه در کارگاه (بر اساس آزمونهای اخذ شده)	۱۷	
۴	میزان همکاری با مربی کارگاه در شناسایی مشاغل مرتبط و تهیه یا بازنگری استانداردهای آموزشی مورد نیاز کارگاه	۵	
۵	میزان همکاری با مربی کارگاه در تهیه طرح درس	۶	
۶	میزان همکاری با مربی کارگاه در به روز رسانی محتواهای درسی	۳	
۷	میزان همکاری با مربی کارگاه در انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه	۳	
۸	میزان همکاری با مربی کارگاه در برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی	۸	
۹	میزان همکاری با مربی کارگاه در تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی	۳	
۱۰	تهیه و ارائه طرح کسب و کار دانش‌بنیان	۵	
۱۱	پیگیری مجدانه تجاری‌سازی طرح کسب و کار دانش‌بنیان	۳	
۱۲	اهتمام به حفاظت صحیح از ابزار و تجهیزات کارگاه	۳	
۱۳	اهتمام به فراگیری و رعایت اخلاق حرفه‌ای در کارگاه	۳	
۱۴	اهتمام به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در کارگاه	۳	
۱۵	حضور فعالانه در کارگاه و رعایت نظم و انضباط و مقررات مربوطه	۴	
۱۶	مسئولیت‌پذیری و تشریک مساعی در فعالیت‌های مرتبط با کارگاه	۳	
۱۷	ارائه ایده‌ها و پیشنهادهای سازنده در ارتباط با برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی کارگاه	۲	
	جمع	۷۹	

ب) ارزیابی عمومی

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	رعایت کامل ضوابط و مقررات انضباطی مرکز	۳	
۲	حضور تمام وقت و به موقع در مرکز	۳	
۳	رعایت شئون اخلاقی در زمان حضور در مرکز	۲	
۴	رعایت امانت داری و حفظ و حراست از اموال و تجهیزات در اختیار	۳	
	جمع	۱۱	

ج) ارزیابی گزارش کارآموزی پایان دوره

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	نظر مربی	۵	
۲	نظر رییس مرکز	۵	
	جمع	۱۰	

این دستورالعمل مشتمل بر ۷ ماده و ۴ تبصره برای اجرا به ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها ابلاغ می‌شود.

باسمه تعالی

«تعهدنامه کارآموزی دانشجویان»

اینجانب ..... فرزند ..... به شماره شناسنامه ..... و شماره ملی ..... متولد سال ..... صادره از ..... به نشانی محل سکونت ..... و شماره تلفن ثابت ..... و شماره تلفن همراه ..... دانشجوی مقطع تحصیلی کاردانی کارشناسی و کدپستی ..... و شماره تلفن ثابت ..... و شماره تلفن همراه ..... در رشته ..... به شماره دانشجویی ..... از دانشگاه ..... در کمال صحت و سلامت عقل متعهد می‌شوم نسبت به اعمال موارد زیر در طول دوره کارآموزی بر اساس درخواست خود در کارگاه ..... مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای ..... شهرستان ..... با تلاش و پیگیری ممتد و منطبق با برنامه آموزشی و توجه کافی به کلیه مقررات و ضوابط آموزشی، اخلاقی-اسلامی و انضباطی این مرکز، اهتمام کامل ورزم:

- ۱- انجام خودآموزی در کنار مربی کارگاه در ارتباط با مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
- ۲- همکاری با مربی کارگاه در شناسایی مشاغل مرتبط، تهیه استانداردهای آموزشی موردنیاز، طرح درس و به روزرسانی محتوای درسی.
- ۳- همکاری با مربی کارگاه در انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه.
- ۴- همکاری با مربی کارگاه در برنامه‌ریزی، اجرای دوره‌های آموزشی و تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی.
- ۵- اهتمام به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و همچنین اخلاق حرفه‌ای در کارگاه.
- ۶- حضور تمام وقت و به موقع در کارگاه (وفق ضوابط دانشگاه و مرکز) و رعایت سقف ساعت مشخص شده در معرفینامه دانشگاه.
- ۷- تنظیم گزارش کارآموزی در پایان دوره و ارائه آن به مرکز.
- ۸- انجام سایر امور مرتبط با کارگاه بر اساس نظر مربی و رعایت کامل ضوابط و مقررات انضباطی مرکز.
- ۹- خود را موظف به استفاده از پوشش مناسب و رعایت حجاب و شئونات اسلامی مطابق قوانین مرکز می‌دانم.
- ۱۰- هیچگونه اطلاعات، ابزار، دستگاه و مادمصرفی را بدون مجوز کتبی مربی و رئیس مرکز از کارگاه خارج نمی‌نمایم.
- ۱۱- در حفظ دستگاه‌ها و تجهیزات، اطلاعات و مواد کارگاه نهایت دقت را مبذول نموده و در صورت صدمه و آسیب به ابنیه، دستگاهها، تجهیزات، ابزارآلات و امکانات دولتی مرکز، آسیب واردشده را جبران نموده و مشابه دستگاهها و ابزارآلات صدمه دیده را تهیه و در اختیار مرکز قراردهم. همچنین در صورت ترک بدون عذر موجه مرکز، مادمصرفی که توسط اینجانب مستهلک شده را جایگزین نمایم.
- ۱۲- استفاده از تجهیزات مرکز را بدون هماهنگی مربی، امکان‌پذیر ندانسته و تا زمانی که مربی آموزش‌های لازم را ارائه ندهد و مجوز لازم برای کار اینجانب را صادر ننماید، به خود اجازه کار با دستگاه‌ها را ندهم.
- ۱۳- بر اساس برنامه به صورت تمام وقت در کارگاه حاضر و وظایف محوله خود را به اتمام برسانم؛ هرگونه عدم حضور و مرخصی اینجانب با هماهنگی مسئول دوره (مربی) امکان پذیر خواهد بود.
- ۱۴- گزارش پیشرفت کاری خود را به مربی ارائه نمایم.
- ۱۵- غیبت (موجه و غیر موجه) بیش از یک دهم کل دوره کارآموزی اینجانب به منزله انصراف از دوره تلقی شود.
- ۱۶- در صورت عدم رعایت مقررات اخلاقی-اسلامی و انضباطی مرکز توسط اینجانب، مرکز مجاز به اخراج اینجانب باشد.

نام و نام خانوادگی کارآموز: .....

تاریخ: .....

امضاء و اثر انگشت: